

Praktijkprikkel Begrijpelijke informatie over de medicatie

Het duidelijk instrueren van een patiënt is niet eenvoudig wanneer een patiënt beperkte gezondheidsvaardigheden heeft, zoals uit onderstaande melding blijkt.

Melding

Tijdens opname van een patiënt met atriumfibrilleren verving de medisch specialist het antistollingsmiddel acenocoumarol door rivaroxaban. De 86-jarige patiënt had beperkte gezondheidsvaardigheden, wat betekent dat hij moeite had om informatie over gezondheid te vinden, te begrijpen en toe te passen. Vooral beheerste hij de Nederlandse taal niet goed. Bij het ontslag uit het ziekenhuis informeerde de arts in opleiding de patiënt over het medicijngebruik thuis.

Thuis startte de patiënt - naast het gebruik van rivaroxaban - weer met het gebruik van acenocoumarol. Na twee weken constateerde een medewerker van de trombosedienst forse bloeduitstortingen bij de patiënt en een INR-waarde van 8. De medisch specialist en de arts in opleiding hadden geen bericht gestuurd naar de trombosedienst over het staken van acenocoumarol.

Analyse

De patiënt kreeg bloeduitstortingen toen hij thuis de acenocoumarol die hij nog op voorraad had weer ging gebruiken. Vanwege beperkte gezondheidsvaardigheden had de patiënt de uitleg over het medicijngebruik niet goed begrepen.

Aanbevelingen

Voor medisch specialisten

- Zorg voor een duidelijke en volledige informatie- en medicatieoverdracht naar huisarts en apotheker bij het vervangen van een vitamine K-antagonist (acenocoumarol of fenprocoumon) door een direct werkend oraal anticoagulans (bijvoorbeeld rivaroxaban).
- Informeer de trombosedienst over het stoppen van een vitamine K-antagonist en starten van een direct werkend oraal anticoagulans.
- Zorg dat de basisset medicatiegegevens (voorheen actueel medicatieoverzicht (AMO)) actueel is.
- Vertel de patiënt of diens mantelzorger welke medicijnen zijn gestopt en welke nieuwe medicijnen zijn gestart, wanneer dit aan de orde is.
- Pas bij patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden het gesprek aan zodat zij de informatie kunnen begrijpen en toepassen.

Voor zorgprofessionals in het algemeen¹

- Pas het gesprek zo aan dat dit aansluit bij mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden:
  - Normaliseer het probleem omdat schaamte een rol kan spelen. Vraag bijvoorbeeld: 'We weten dat veel mensen moeite hebben te onthouden welke medicijnen ze moeten gebruiken. Hoe is dat voor u?'
  - Veronderstel geen basiskennis van het lichaam

- Wees alert op overschatting van gezondheidsvaardigheden
- Maak korte zinnen en gebruik eenvoudige woorden
- Maak geen 'uitstapjes' in uw verhaal
- Wees zo concreet mogelijk, vermijd jargon
- Sluit aan bij het taalgebruik van de patiënt
- Maak zo nodig gebruik van ondersteunende materialen zoals video's en iconen. Kijk hiervoor bijvoorbeeld op www.knmp.nl
- Herhaal de belangrijkste punten
- Gebruik de terugvraagmethode om te checken of de boodschap is overgekomen: 'Ik heb een heleboel verteld. Wat gaat u thuis vertellen?'
- Geef de mondelinge informatie ook op papier mee

Referentie

Pharos expertisecentrum gezondheidsverschillen. Zie www.pharos.nl.

Zelf deze Praktijkprikkel ontvangen?

Is deze Praktijkprikkel doorgestuurd en wil je deze ook ontvangen? Meld je dan aan op onze [website](#).

Medicatie-incidenten melden? Meer weten over het IVM?

Wil je een medicatie-incident melden, dan kan dat via onze [website](#). Informatie over e-learnings, nascholingen, FTO-werkmateriaal, nieuwe geneesmiddelen en ander belangrijk nieuws over medicatieveiligheid? Schrijf je dan in voor onze [nieuwsbrief](#).